Dosarul nr.2r-385/24 (24097221-03-2r-14112024)
Judecătoria Drochia, sediul Rîșcani,
Judecător I. Rabei,

**CURTEA DE APEL NORD**
**DECIZIE**
**În numele Legii**

**17 februarie 2025** **municipiul Bălţi**

Colegiul civil și de contencios administrativ al Curţii de Apel Nord
în componenţa:
preşedintele colegiului, judecătorul Elena Grumeza,
judecătorii Ivan Parii și Natalia Costaș,
examinând, fără citarea părților, cererea de recurs declarată de Inspectoratul de Poliție Rîșcani împotriva încheierii judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 24 octombrie 2024 prin care s-a respins ca fiind tardivă cererea de chemare în judecată înaintată de Inspectoratul de Poliție Rîșcani către Spînu Ruslan privind încasarea datoriei rezultate din achitarea nejustificată a indemnizației unice la încetarea raporturilor de serviciu,

**a constatat:**

**Poziția instanței de fond:**

1. La 29 august 2024 reclamantul Inspectoratul de Poliție Rîșcani a înaintat cerere de chemare în judecată către Spînu Ruslan prin care a solicitat încasarea datorie în mărime de 26 699, 56 lei rezultate din achitarea nejustificată a îndemnizației unice la încetarea raporturilor de serviciu, încasarea cheltuielilor de judecată.
2. La faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, la 16 octombrie 2024 pârâtul Spînu Ruslan a înaintat cerere, prin care a ridicat excepția de tardivitate a cererii de chemare în judecată înaintată de către Inspectoratul de Poliție Rîșcani cu privire încasarea datoriei rezultate din achitarea nejustificată a indemnizației unice la încetarea raporturilor de serviciu.
3. Prin încheierea judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 24 octombrie 2024, cererea înaintată de către Spînu Ruslan cu privire la excepția de tardivitate, a fost admisă. Cererea de chemare în judecată înaintată de către Inspectoratul de Poliție Rîșcani către Spînu Ruslan privind încasarea datoriei rezultate din achitarea nejustificată a indemnizației unice la încetarea raporturilor de serviciu, a fost raspinsă ca tardivă.

**Solicitarea recurentului:**

4. Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 25 octombrie 2024 și 31 octombrie 2024 Inspectoratul de Poliție Rîșcani a declarat cerere de recurs întitulată ”cerere de apel” împotriva încheierii instanței de fond din 24 octombrie 2024 solicitând casarea integrală a încheierii cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă integral.

5. Aici Colegiul reține că cererea de recurs a fost eronat întitulată de către recurent-*cerere de apel,* însă în prezenta speță aceasta urmează a fi reținută spre examinarea conform Capitolului XXXVIII, or, încheierea instanței de fond poate fi contestată cu recurs.

**Argumentele părților:**

6. În motivarea recursului se invocă că aceleși temeiuri de fapt și de drept indicate în cererea de chemare în judecată adresată instanței de fond. Suplimentar a invocat că, regula generală, este că momentul începutului calculării termenului de prescripție, dreptul la înaintarea acțiunii apare din ziua când persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului său. Din această zi, după regula generală începe curgerea termenului de prescripție.
7. Astfel pretinde recurentul că, curgerea termenului de prescripție începe din momentul, anume când persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului său, iar la caz reține că Inspectoratul de poliție Rîșcani a aflat despre încălcarea dreptului odată cu emiterea Prescripției nr.25-04/4140 privind lichidarea iregularităților constatate în rezultatul inspectării financiare complexe efectuate la Inspectoratul de poliție Rîșcani subordonat Inspectoratului General al Poliție al Ministerului Afacerilor Interne, din 19 decembrie 2023, prin care, Inspectoratul de poliție Rîșcani a fost informat despre necesitatea întreprinderii măsurilor ce se impun pentru recuperarea, conform cadrului normativ, a sumelor achitate nejustificat, exprimate prin achitarea indemnizației la încetarea acțiunilor raporturilor de serviciu a funcționrilor publici cu statut special în sumă de 119,1 mii lei, inspecția financiară fiind efectuată pentru perioada de activitate în anii 2018 - 2022.
8. În asemenea condiții consider că, termenul de 3 ani stabilit pentru depunerea acțiunii privind încălcarea dreptului începe din momentul cînd persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului său, la caz, termenul a început să curgă din data de 20 decembrie 2023, când Inspectoratul de poliție Rîșcani a făcut cunoștință cu Prescripția nr.25-04/4140 privind lichidarea iregularităților constatate în rezultatul inspectării financiare complexe efectuate la Inspectoratul de poliție Rîșcani subordonat Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne, din 19 decembrie 2023.
9. În contextul celor invocate supra, solicită instanței de a respinge ca neîntemeiată cererea înaintată de către Spînu Ruslan cu privire la excepția de tardivitate.

**Aprecierea instanței de recurs:**

10. Analizând legalitatea și temeinicia încheierii atacate, verificând temeiurile recursului, studiindu-le în cumul cu materialele dosarului, Colegiul civil consideră necesar să respingă cererea de recurs ca fiind neîntemeiată cu menținerea încheierii primei instanțe din următoarele motive:
11. Instanța de recurs reiterează prevederile art. 425 CPC, care statuează expres că, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.
12. Potrivit materialelor cauzei, încheierea contestată a fost emisă la data de 24 octombrie 2024, iar cererea de recurs a fost declarată la 25 octombrie 2024.

13. Astfel, prin prisma art. 425 CPC, instanţa de recurs constată că recursul a fost declarat în termen.
14. În conformitate cu art.426 alin.3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.
15. Conform art. 427 alin.1) lit. „a" CPC al RM instanţa de recurs după ce examinează recursul împotriva încheierii este în drept să respingă recursul şi să menţină încheierea.
16. La caz, se atestă că în speţă este supusă verificării legalitatea încheierii instanţei de fond din 24 octombrie2024 a judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani, prin care s-a admis cererea privind ridicarea excepției de tardivitate înaintate de Spînu Ruslan și s-a respins ca fiind tardivă acțiunea înaintată de Inspectoratul de Poliție Rîșcani către Spînu Ruslan privind încasarea datoriei rezultate din achitarea nejustificată a indemnizației unice la încetarea raporturilor de serviciu.
17. În conformitate cu dispoziţiile art.186[1] alin.4 lit. a) Cod de procedură civilă, instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii adoptate conform alin.(3), este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.
18. Convingerea instanţei de recurs privind respingerea recursului se bazează pe argumentele ce urmează. Aici, Colegiul civil ține să menționeze faptul că, legalitatea și temeinicia încheierii contestate se verifică în baza înscrisurilor probatorii administrate instanței de fond până la emiterea încheierii și în baza recursurilor și referințelor depuse de părți și alți participanți. Probele scrise anexă la recurs și la referințe în scopul confirmării pozițiilor sale nu pot fi supuse examinării și aprecierii de către instanța de recurs.
19. Potrivit art.186[1] alin.1-3 Cod de procedură civilă, cererile depuse în instanţa de judecată peste termenul de prescripţie extinctivă, a căror tardivitate a fost invocată în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare de partea în proces, persoana în a cărei favoare a curs prescripţia, de creditorul persoanei sau de către oricare altă persoană care are interes legitim, se examinează în fond doar după examinarea de către instanţa de judecată a excepţiei de tardivitate. Dacă reclamantul a solicitat repunerea în termenul de prescripţie sau solicită repunerea odată cu ridicarea excepţiei, instanţa de judecată examinează excepţia de tardivitate concomitent cu cererea de repunere în termen. Excepţia de tardivitate şi, după caz, repunerea în termen se soluţionează în şedinţă de judecată, convocată în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare. Lipsa participanţilor citaţi legal nu împiedică examinarea cererilor. Dacă nu se dispune repunerea în termen şi/sau se admite excepţia de tardivitate, instanţa de judecată respinge acţiunea ca fiind tardivă printr-o încheiere motivată care poate fi atacată cu recurs.
20. Potrivit art.185 alin.2,3 Cod de procedură civilă, pentru clarificarea tuturor aspectelor legate de pregătirea cauzei pentru dezbateri judiciare, în special a celor referitoare la prezentarea probelor, judecătorul poate convoca părţile în şedinţă de pregătire. În şedinţa de pregătire, participanţii la proces pot formula cereri şi demersuri în

condiţiile legii. În cadrul pregătirii cauzei pentru dezbateri judiciare, participanţii la proces pot formula cereri de recuzare a judecătorului, a expertului, a specialistului, a interpretului şi a grefierului, cereri privind completarea temeiului acţiunii, mărirea sau micşorarea cuantumului pretenţiilor, completarea acţiunii cu pretenţii accesorii sau compensarea valorii obiectului pierdut sau pierit, precum şi cereri de renunţare totală sau parţială la acţiune, recunoaştere totală sau parţială a pretenţiilor sau demersuri de conciliere, inclusiv cu ajutorul mediatorului. Formularea cererilor de recuzare la etapa dezbaterilor judiciare este posibilă doar din motive pe care participantul la proces nu le-a cunoscut şi nici nu putea să le cunoască în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare.

21. În conformitate cu dispoziţiile art.185 alin.1 lit. n) Cod de procedură civilă, judecătorul, în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, îndeplineşte următoarele acte: la cerere, soluţionează excepţia de tardivitate a pretenţiilor.
22. Colegiul civil reține următoarele, la 29 august 2024 reclamantul Inspectoratul de Poliție Rîșcani a înaintat cerere de chemare în judecată către Spînu Ruslan prin care a solicitat încasarea datoriei în mărime de 26 699, 56 lei rezultate din achitarea nejustificată a îndemnizației unice la încetarea raporturilor de serviciu, încasarea cheltuielilor de judecată.
23. La etapa de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, în cadrul ședinței de pregătire, pârâtul Spînu Ruslan a ridicat excepția de tardivitate a acțiunii, solicitând respingerea acțiunii reclamantului IP Rîșcani pe motivul tardivității acesteia, care prin încheierea judecătoriei Drochia sediul Rășcani din 24 octombrie 2024 a fost admisă.
24. Art.391 alin.1 Cod civil stipulează că, termenul general în interiorul căruia persoana poate să-şi apere, pe calea intentării unei acţiuni în instanţă de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.
25. Potrivit art. 395 alin. 1) Cod civil, (1) termenul de prescripţie extinctivă începe să curgă de la data naşterii dreptului la acţiune. Dreptul la acţiune se naşte la data când persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.
26. Colegiul civil notează că prescripția extinctivă ca termen juridico-civil se răsfrânge asupra posibilității apărute la persoană (fizică sau juridică) de a-şi apăra dreptul încălcat pe calea acțiunii civile.
27. Reieșind din normele de drept citate rezultă că legislatorul a instituit prescripția extinctivă în scopul păstrării unei stabilități în raporturile juridice dintre părți, contrar persistării unei incertitudini în raporturi pentru o perioadă îndelungată de timp, în care apar, se derulează şi se modifică o complexitate de relații dintre părţi sub egida unor norme de drept diferite, iar examinarea unei acțiuni depusă în afara termenului legal constituie o încălcare a principiului legalității şi securității raporturilor juridice şi respectiv, o soluție inadmisibilă în ordinea de drept.
28. De menționat, că prin prisma jurisprudenței CEDO, rolul jucat de termenele de prescripţie este de o importanţă majoră atunci cînd este interpretat în lumina principiului securităţii raporturilor juridice, ca o garanţie a unui proces echitabil.
29. Astfel, din materialele cauzei rezultă că, prin ordinul șefului al IGP nr. 160ef. din 29 martie 2018, s-a încetat raportul de serviciu a funcționarului public cu statut special

subofițer al Izolatorului de detenție provizorie al Secției management operațional al Inspectoratului de poliție Rîșcani a Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne, agent-șef Spînu Ruslan, în corespundere cu art. 38 alin. (1), lit. c) din Legea nr.288/2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, de la 29 martie 2018 (f.d. 9).

30. Totodată prin ordinului nominalizat s-a stabilit achitarea lui Spînu Ruslan a compensației bănești pentru concediile de odihnă anuale neutilizate și a îndemnizației unice în conformitate cu art. 49 alin. (2) al Legii nr. 288 din 16 decembrie 2016.
31. La rândul său Inspectoratul de Poliție Rîșcani invocând faptul că Spînu Ruslan a beneficiat nejustificat de plata a patru salarii medii lunare, a înaintat la 29 august 2024 prezenta acțiune în judecată prin care a solicitat încasarea sumei în mărime de 26 699, 56 lei cu titlu de plăți achitate neîntemeiat la achitarea indemnizației unice de încetare a raportului de serviciu.
32. Cu întîietate, Colegiul reține că în speță, curgerea termenului de prescripție pentru înaintarea pretențiilor privind încasarea sumei de 26 699, 56 lei achitate nejustificat intimatului cu titlu de indemnizație unică ca urmare a încetării raportului de serviciu, a început la data de 29 martie 2018- momentul încetării raporturilor de muncă și achitarea indemnizației și a expirat la 29 martie 2021, iar acțiunea a fost depusă în judecată la 29 august 2024.
33. Astfel, este evident că, contrar celor menționate, recurentul-reclamantul Inspectoratul de Poliție Rîșcani nu a dat dovadă de promptitudine în vederea exercitării dreptului său de acces la justiție, or, termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale şi fortificarea securității raporturilor juridice.
34. De altfel, Colegiul reține că contrar prevederilor art.116 Cod de procedură civilă, recurentul-reclamantul Inspectoratul de Poliție Rîșcani nu a formulat careva cereri privind repunerea în termenul de prescripție.
35. Astfel, reieșind din normele pre citate, Colegiul judiciar apreciază ca fiind justă soluția instanței de fond cu privire la aplicarea excepției de tardivitate și respingerea acțiunii ca fiind tardivă. Or, recurentul nu a combătut și nici nu a prezentat careva probe care să dovedească întreruperea termenului de prescripție prevăzut de lege.
36. Mai mult ca atât, apărut din cadrul raportului juridic civil, dreptul la acțiune reprezintă dreptul de a cere de la instanța de judecată emiterea hotărârii, care ar admite acțiunea, iar *examinarea unei acţiuni depusă în afara termenului legal, constituie o încălcare a principiului legalităţii şi securităţii raporturilor juridice şi, respectiv, o soluţie inadmisibilă în ordinea de drept.*
37. Subsidiar la acest segment, Colegiul judiciar notează că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât cu respectarea anumitor exigenţe legale, între care şi stabilirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.
38. Prin urmare, sub aspectele enunțate, se constată cu certitudine că cererea de chemare în judecată înaintată de Inspectoratul de Poliție Rîșcani a fost depusă în instanța de

judecată cu omiterea termenului de prescripție prevăzut de lege, fapt ce a generat respingerea acțiunii ca fiind tardivă.

39. Referitor, la argumentele recurentului precum că, la caz termenul a început să curgă din data de 20 decembrie 2024, când recurentul a făcut cunoștință cu Prescripția nr.25-04/4140 privind lichidarea iregularităților constatate în rezultatul inspectării financiare complexe efectuate la Inspectoratul de poliție Rîșcani subordonat Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne, din 19 decembrie 2023, Colegiul civil le va aprecia critic.
40. Or, la caz este aplicabilă regula generală privind curgerea termenului de prescripție - data naşterii dreptului la acţiune, adică data cînd persoana a aflat *sau trebuia să afle* despre încălcarea dreptului. De altfel Colegiul civil reține că în cazul în care calculul indemnizației s-a efectuat în baza prevederilor art. 49 din Legea nr. 288 din 16 decembrie 2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, reclamantul în calitate de autoritate publică este obligată să cunoască prevederile legale, să le respecte și să le aplice corespunzător, fără a invoca faptul că aceste prevederi le-au fost aduse la cunoștință abia la efectuarea controlului de către Inspecția financiară. Or, prevederile art. 395 alin. (1) Cod civil, ce reglementează începutul curgerii termenului de prescripție - data cînd persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului, se referă nemijlocit la persoana dreptul căreia a fost încălcat, adică posesorul (deţinătorul) nemijlocit al dreptului subiectiv încălcat, şi nu oricare altă persoană, împuternicită prin lege inclusiv cu atribuţii de control.
41. În acest sens Colegiul notează și prevederile art. 14 Cod civil, care stipulează că nicio persoană nu poate invoca, la întemeierea pretenției sale, fapta ilicită sau de rea-credință pe care tot ea a săvîrșit-o sau la care a participat. Nicio persoană nu poate obține un avantaj din comportamentul său ilicit sau de rea-credință. Astfel, necunoaștere prevederilor legale ce reglementează cuantumului îndemnizației unice ce urmează a fi achitată la eliberarea salariatului, nu poate fi imputată în sarcina ultimului.
42. Astfel, raportând dispozițiile normelor suscitate la circumstanțele cauzei, evaluând soluția primei instanțe prin prisma raționalismului pretențiilor înaintate în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate, Colegiul consideră întemeiată concluzia instanței de fond de respingere a cererii de chemare în judecată înaintată de Inspectoratul de Poliție Rîșcani către Spînu Ruslan privind încasarea datoriei rezultate din achitarea nejustificată a indemnizației unice la încetarea raporturilor de serviciu, ca fiind tardivă.
43. În virtutea celor expuse, Colegiul respinge, ca fiind nefondate și lipsite de pertinență, toate alegațiile părții recurente vizavi de netemeinicia actului judecătoresc contestat.
44. Din cele ce preced, având în vedere faptul că încheierea primei instanțe este una întemeiată și legală, fiind aplicate corect normele de drept material și procedural, iar motivele invocate de recurentă sunt lipsite de temei legal, conținând doar critica subiectivă a actului judecătoresc atacat, Colegiul ajunge la concluzia de a respinge

recursul declarat și a menține încheierea instanței de fond din 24 octombrie 2024, fără modificări.

45. În conformitate cu art. 427 lit.„a” CPC al RM, colegiul civil

**Decide:**

Respinge cererea de recurs declarată de Inspectoratul de Poliție Rîșcani;

Menține încheierea judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 24 octombrie 2024 prin care s-a respins ca fiind tardivă cererea de chemare în judecată înaintată de Inspectoratul de Poliție Rîșcani către Spînu Ruslan privind încasarea datoriei rezultate din achitarea nejustificată a indemnizației unice la încetarea raporturilor de serviciu.

Decizia e irevocabilă din momentul emiterii.

**Președintele colegiului,**
**Judecător:** **Elena Grumeza**

**Judecătorii:** **Ivan Parii** **Natalia Costaș**